

ODŮVODNĚNÍ

návrhu vyhlášky o hlášení bezpečnostních a provozních rizik v oblasti platebního styku

I. OBECNÁ ČÁST

1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejich hlavních principů

Předkládaný návrh nové vyhlášky je vypracován v návaznosti na transpozici **směrnice Evropského parlamentu a Rady 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu (dále jen „směrnice PSD2“)** do českého právního řádu prostřednictvím zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku (dále jen „zákon“). Účelem právní úpravy nové vyhlášky je sběr dat k zajištění úkolů České národní banky (dále jen „ČNB“) v oblasti dohledu nad plněním povinností v oblasti bezpečnosti při poskytování platebních služeb. Stanoví se pravidelná informační povinnost vůči ČNB formou hlášení informací o bezpečnostních a provozních rizicích, kterým je osoba oprávněná poskytovat platební služby v souvislosti s poskytováním platebních služeb vystavena, a o opatřeních, jež byla přijata k jejich zmírnění. Jedná se o nový typ hlášení, který zavedla směrnice PSD2 za účelem zvýšení bezpečnosti při poskytování platebních služeb.

Předkládaný návrh nové prováděcí vyhlášky zohledňuje schválenou novelu zákona zákonem č. 5/2019 Sb. V rámci této novely dochází mimo jiné ke změně zmocňovacího ustanovení § 222 odst. 3 zákona, na základě kterého ČNB vyhlášku vydává, a to tak, že zmocňuje ČNB ke stanovení lhůt pro předkládání příslušných informací. Návrh vyhlášky tak stanoví i lhůtu pro toto hlášení.

Rozsah informování není předepsán právním předpisem, předkládaný návrh vyhlášky vychází ze souvisejících obecných pokynů EBA k bezpečnostním opatřením v souvislosti s operačními a bezpečnostními riziky platebních služeb podle směrnice (EU) 2015/2366 (PSD2), u kterých ČNB potvrdila v souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení o zřízení EBA, že se jimi hodlá řídit¹, a z potřeb ČNB pro výkon dohledu v této oblasti.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním

Návrh vyhlášky je v souladu se zmocněním uvedeným v ustanovení § 222 odst. 3 zákona.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná vyhláška není transpozičním předpisem, je pouze předpisem technického charakteru k provedení ustanovení zákona stanovujících plnění informačních povinností vůči ČNB. Předkládaný návrh vyhlášky je slučitelný s právem Evropské unie.

¹ <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/legislativni-zakladna/obecne-pokyny-evropskych-organu-dohledu/Sdeleni-CNB-o-obecných-pokynech-k-bezpečnostním-opatřením-podle-PSD2/>

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Hlavním důvodem pro vydání nové vyhlášky je plnění informačních povinností (hlášení bezpečnostních a provozních rizik v platebním styku) osobami oprávněnými poskytovat platební služby vůči ČNB podle zákona a směrnice PSD2. Zákon s vydáním prováděcího předpisu k plnění informačních povinností výslovně počítá úpravou zmocňovacího ustanovení. Stávající legislativa hlášení bezpečnostních a provozních rizik v platebním styku osobami oprávněnými poskytovat platební služby neupravuje.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít dopad na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty.

Podnikatelské prostředí České republiky, tedy povinné osoby, kterým je povinnost hlásit bezpečnostní a provozní rizika v platebním styku adresována, budou muset novým požadavkům přizpůsobit své vnitřní postupy. Náklady, které dotčeným osobám vzniknou, nejsou dány přímo prováděcí vyhláškou, ale zákonem.

Vyhláška nemá žádné negativní sociální dopady ani nemá žádné dopady na spotřebitele, na oblast rovnosti mužů a žen, na specifické skupiny obyvatel, na sociálně slabé, ani na osoby se zdravotním postižením či národnostní menšiny.

Předkládaný návrh vyhlášky nemá žádné negativní dopady na životní prostředí.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, která by byla diskriminační.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava je v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava, která se týká hlášení bezpečnostních a provozních rizik ČNB, nevytváří prostor pro korupční rizika.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádný dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

10. Konzultace

Návrh nové vyhlášky nepodléhá konzultaci s Evropskou centrální bankou podle Rozhodnutí Rady č. 98/415/ES ze dne 29. června 1998 o konzultacích vnitrostátních orgánů s Evropskou centrální bankou k návrhům právních předpisů.

Předkládaný návrh neobsahuje řešení, která by představovala zvýšené riziko z hlediska proveditelnosti a vynutitelnosti.

Na základě čl. 3.8 písm. g) Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA) nebylo u vyhlášky provedeno samostatné hodnocení dopadů regulace, neboť hodnocení dopadů je obsaženo již v RIA k návrhu zákona. Současně nejsou v návrhu identifikovány nové dopady a návrh prováděcího právního předpisu není zpracován nad rámec provedené RIA k návrhu zákona.

Na základě návrhu ČNB (Plán vyhlášek na rok 2018) potvrdili ministr spravedlnosti a předseda Legislativní rady vlády (LRV) dne 4. dubna 2018, že se u této vyhlášky neprovede hodnocení dopadů regulace.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

Stanovuje se předmět úpravy vyhlášky na základě ustanovení § 222 odst. 3 zákona. Okruh osob oprávněných poskytovat platební služby je stanoven v zákoně. V případě ČNB ustanovení § 44c zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, coby lex specialis stanoví, že pokud ČNB vykonává v souladu se zákonem o ČNB činnost (tj. poskytování platebních služeb), která podle jiného právního předpisu (tj. zákona o platebním styku) podléhá jejímu dohledu, pak tato činnost jejímu dohledu nepodléhá. Řízení příslušných rizik by však měly vykonávat příslušné organizační útvary ČNB na základě vnitřního předpisu.

Pokud jde o hlášení informací o bezpečnostních a provozních rizicích pobočkami zahraničních poskytovatelů platebních služeb, ČNB se ztotožňuje s názorem EBA v odpovědi na dotaz v rámci Q&A tool EBA č. 2018_4176, že pobočky zahraničních poskytovatelů platebních služeb na území České republiky informace o bezpečnostních a provozních rizicích ČNB jako hostitelskému orgánu dohledu nehlásí. Povinnost podle vyhlášky tak mají jen ty osoby oprávněné poskytovat platební služby, u kterých je ČNB domovským orgánem dohledu (udělila jim povolení, na jehož základě mohou poskytovat platební služby), a nad kterými vykonává obezřetnostní dohled, a to i za jeho pobočky v zahraničí (tj. vedle poboček zahraničních poskytovatelů platebních služeb tyto rizika nehlásí ani zahraniční poskytovatelé platebních služeb poskytující platební služby přeshraničně, Česká pošta, ani ČNB v roli poskytovatele platebních služeb).

K § 2

Ustanovení § 2 stanoví podrobnosti o informacích, které mají osoby oprávněné poskytovat platební služby hlásit o bezpečnostních a provozních rizicích. Jedná se o samostatnou povinnost, kterou zavedla směrnice PSD2. Rozsah a detail hlášení informací ponechává směrnice PSD2 na jednotlivých orgánech dohledu. Přestože zákon v ustanovení § 222 odst. 1 zákona hovoří o hlášení bezpečnostních a provozních rizik, kterým je oprávněná osoba v souvislosti s poskytováním platebních služeb vystavena, s ohledem na naplnění účelu tohoto hlášení je nutno pod tuto povinnost zahrnout i informace o posouzení přiměřenosti opatření ke zmírnění těchto rizik a informace o kontrolních mechanismech zavedených v reakci na identifikovaná bezpečnostní a provozní rizika. Při posuzování bezpečnostních a provozních rizik by osoba oprávněná poskytovat platební služby měla také zohlednit obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví k bezpečnostním opatřením v souvislosti s operačními a bezpečnostními riziky platebních služeb podle směrnice (EU) 2015/2366 (PSD2).

K § 3

V případě hlášení bezpečnostních a provozních rizik ČNB provozuje za účelem sběru dat od povinných osob rozhraní umožňující dálkový přístup. Osoba oprávněná poskytovat

platební služby vyplní údaje o bezpečnostních a provozních rizicích, opatřeních k jejich zmírnění a zavedených kontrolních mechanismech v oblasti platebního styku do samostatného elektronického dokumentu, který prostřednictvím rozhraní odešle ČNB, a splní tak povinnost ve smyslu § 222 odst. 1 zákona a požadavků stanovených touto vyhláškou. Konkrétní způsob předávání těchto hlášení ČNB upraví v úředním sdělení.

K hlášení informací ČNB prostřednictvím automatizovaného sběru dat výkazů v elektronické formě s využitím výše uvedeného specifického rozhraní neexistuje alternativa v podobě úkonu učiněného vůči ČNB prostřednictvím datové schránky zejména proto, že povaha tohoto úkonu to neumožňuje, a to především z důvodu funkčních vlastností výše uvedených programových aplikací, které datová schránka nenabízí (navazující automatizované zpracování, automatická kontrola a upomínání dodání datových souborů, velikost podávaných zpráv, kontroly nad daty ve výkazech apod.).

Ve snaze zajistit jednotné uplatňování povinnosti stanovené zákonem v § 222 ustanovení dále stanoví, že informace o bezpečnostních a provozních rizicích budou poskytovány prostřednictvím formuláře, který tvoří přílohu vyhlášky.

K § 4

S ohledem na nabytí účinnosti vyhlášky 1. července 2019 je nutno přechodně posunout lhůtu pro předložení hlášení bezpečnostních a provozních rizik ČNB za rok 2018 do konce září roku 2019, aby měly jednotlivé osoby oprávněné poskytovat platební služby dostatek času pro jejich předložení.

K § 5

Účinnost vyhlášky se navrhuje na 1. červenec 2019, tj. tři měsíce po nabytí účinnosti novely zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, která umožní ČNB stanovit v případě hlášení, jejichž předávání ČNB je předmětem této vyhlášky, i lhůty pro jejich předávání.